

23/5 HOLMSJÖARNA - SÄTERDALEN
Samling vid Leksandshallen kl. 04.00.
Medtag fika!! Stövlar!

4/6 TINA - ÄNGAR
Kvällssångarna i Rättvik.
Leksandshallen kl. 18.00.
Medtag fika!! Stövlar!

13/6 LIMSJÖAFTON
Kvällspromenad runt sjön.
Samling vid 5 Tornet kl. 19.00.
Fika och stövlar!!

27/6 KOLLSJÖN
Kvällsfika vid en av Leksands finaste sjöar.
Leksandshallen kl. 19.00.
Fika, stövlar och myggstift!!!

22/8 DRAGSÅNGARNA
Lite höststräck över Insjön.
Samling vid Leksandshallen kl. 06.00.
Medtag fika!

studiefrämjandet
Fritidsrörelsernas eget studieförbund

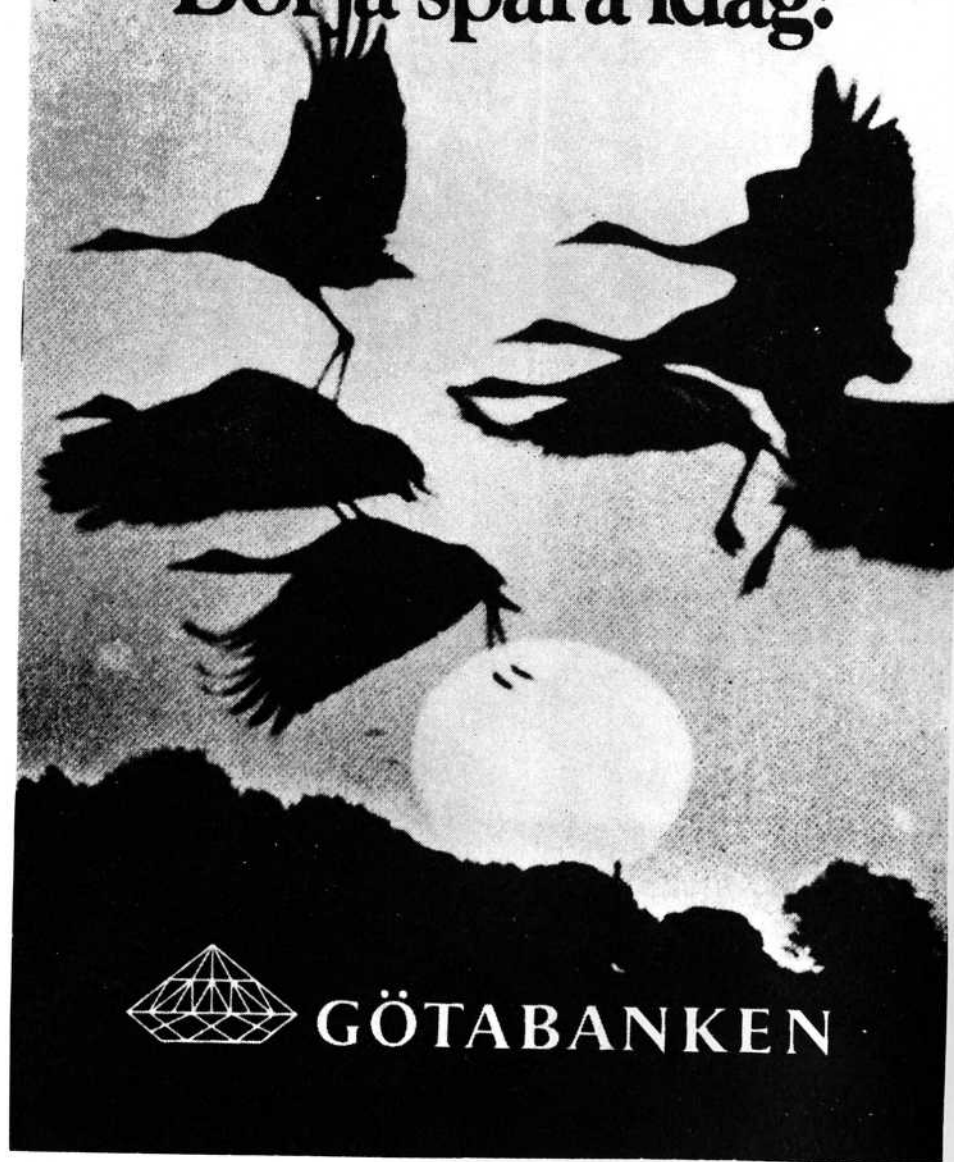

Leksands Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD Nr 2 1982

Ha ditt mål i sikte!
Börja spara idag!

 GÖTABANKEN

Leksands
Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD Nr 2·82

UTGIVEN AV LEKSANDS FÅGELKLUBB

Ansvarig utgivare: Staffan Müller, Sturollasgattu 3
793 00 Leksand, tel. 0247/134 95

Redaktion: Conny Hansson, Staffan Müller,
Kjell Leander och Ove Östberg

Adressändringar: Skriftligen till Kjell Wallberg,
Hagagatan 30, 793 00 Leksand

Tidskriften utkommer med 3 - 4 nr/år. Medlemmar i Leksands fågel-
klubb erhåller skriften gratis.

Medlemsavgift för 1982: Vuxen30 kr/år
Ungdom och studerande.....15 "

Postgiro: 438 26 34 - 6 Bankgiro: 456 - 4373

INNEHÅLL:

Trädgårdsdags	5	Leta hackspettar!	25
Limsjön från förr i tiden. .	9	Invigning av fågeltornet ..	
Sveriges Nationalparker... .	11	Ungdomarnas sidor	27
Rödhuvas dykand	14	Övermattning i bivack	29
Notiser	15	Fototävling	30
Frankrikes fåglar	18	Ungdomarnas program	31
Snart är den här	23	Vårprogrammet	32
Upprop om tornfalk	24		

OMSLAGSBILD: Svart-vit Flugsnäppare, hona FOTO: Gunnar Lind

MANUSSTOPP FÖR NR 3/1982: 1 AUGUSTI

VÄLKOMNA NYA MEDLEMMAR!

Svartling, Kerstin
 Mårtensson, Magnus
 Petters, Nikka
 Holm, Gunnar
 Jönsson, Ewa
 Forslund, Mats
 Ohlsson, Karl-Gustav
 Nilsson, Pär
 Millén, Björn
 Nisses, Pär
 Dalander, Lars
 Eriksson, Kjell
 Grimlund, Mats
 Gudmundsson, Rune
 Johansson, Bengt
 " , Kirsti
 Sonntag, Eva
 Malm, Jakob
 " , Kristin
 " , Mona
 Müller, Nina
 Rapp, Danne
 Strand, Anna-Karin
 Tengnär, Anna
 Akelid, Gösta
 Eriksson, Per
 Eriksson, Tomas
 Eriksson, Lena
 Malmvall, Majsan
 Karlsson, Sara
 Karlsson, Lisa
 Pettersson, Magnus

Fågelklubben har nu drygt 300 medlemmar. Det är en siffra som vi inte alls vågat drömma om när föreningen bildades 1976.

För att trygga utgivningen av informationsbladet och eventuellt ges möjlighet att återigen ge ut 4 nummer per år, behövs ytterligare ca 100 medlemmar.

Det finns massor av Leksandsbor som säger att de länge funderat på att gå med i vår förening.

HJÄLP DEM!

Fågelklubben står för en verksamhet som berör alla medborgare i kommunen. Visst kan vi då också värva 100 till!

Medlemsavgift för 1982: Vuxen30 kr/år
 Ungdom och studerande.....15 "
 Postgiro: 438 26 34 - 6 Bankgiro: 456 - 4373

TUSEN TACK TILL

**leksands
 tryckeri**
 79003 TÄLLBERG

Telefon 0247/50200

TRÄDGÅRSDAGS

Snön har äntligen snöat bort på vår tomt. Sakta men säkert spirar marken och trädgårdens sedvanliga sommar-gäster skall infinna sig.

Gräsmattan kommer varje morgon att avpatrulleras av allehanda trastar. I komposten skall snart en rödhake rota runt bland halvt förmultnade fjolårslöv.

Holkarna kommer åter igen att ockuperas av mesar och flugsnappare, vilka genom inbördes kraftmätning, slutligen enas om vem som skall bo var.

I det följande skall jag försöka lämna några tips till den som vill inrätta sin trädgård så att fåglarna skall trivas riktigt bra.

Variationsrikedom

En förutsättning för att många olika fågelarter skall trivas i en trädgård är att man inreder den så variationsrikt som möjligt. Buskage bör blandas med högre träd, så att fåglar med olika krav på boplatser och föda kan ges en möjlighet att leva i trädgården.

Träden

Höga träd, ex.vis björkar, gillas av bofink, nötväcka, skator och trastar.

Det är ju i trädningen som holkarna sitter bäst. Med lite tur kan man få både mesar, flugsnappare och starar att häcka inom ett litet område. Holkarna bör placeras med åtminstone 10 m mellanrum.

Björken och alens frön gillas vintertid av såväl grön- som gräsiska. Även domherre och grönfink ses ofta i björkens krona.

Gränen kan locka till sig mindre korsnäbb och är ett utmärkt boträd. Ex.vis ringduva och trastar gillar gran och fur.

Rönnen är både vacker och värdefull som foderträd. Sidsvens och trastar utnyttjar med förkärlek näringen i vinterns rönnbär.

Buskar

Det viktigaste att tänka på vid plantering av busk, om man skall ta hänsyn till fåglarna, är att försöka gruppera dem så att ordentliga snår tillskapas.

Ärtsångaren kan nog bygga sitt bo i en enslig snöbärsbuske, men ex.vis trädgårdssångaren vill gärna ha lite mer omfångsrikt buskage omkring sig.

Blanda gärna in lite högre vegetation i buskaget, ex.vis fläder eller olvon. Enbusken är grönfinkens favorittillhåll.

Näringsrikedom

För många buskar gäller att det inte är dess utseende som lockar fåglar att bygga. Nej, snarare är det ofta så att buskar och blad hyser många andra hyresgäster som med förkärlek äts upp av fåglarna.

I den gamla björkens skrovliga bark inrymmer massor av småkryp som skattas av nötväcka, träd-kryp och mesar samt hackspettar.

Snöbären, humlen och hallon-snåren hyser spindlar, bladlöss, flugor och larver av olika slag. Dessa är begärlig föda för bl.a. löv-, ärt- och trädgårdssångare.

Gräsmattan

En del fåglar finner mest näring i de maskar som kryper omkring tätt under rotfilten. Det är framför allt trastar och starar som på detta sätt nyttjar trädgården.

Sädesärlan brukar gärna spatsa omkring på den nyslagna gräsmattan.

Vill man dessutom lämna en del av gräsmattan oslagen, ser man snart att en stor mängd insekter svärmar omkring i det lite högre gräset. Då kommer snart grå- och svartvit flugsnappare att jaga över ängen.

Frukt och bär

Vi brukar ju vilja freda oss mot skördetidens stora trastflockar. Dessa kan på nolltid sätta i sig det mesta av säsongens skörd. Hur man på bästa sätt skall freda jordgubbsland och körsbärsträd, vet jag ej. Ett bra sätt att klara jordgubbarna, kan vara att sätta plantorna ganska tätt, det verkar som om trastarna får lite problem att komma åt frukten då. Jordgubbarna mognar även om det är lite mindre luft emellan plantorna.

Du som har prövat andra metoder än skyddsnät och fågelskrämmor, och som haft framgång, hör gärna av dig till informationsbladet!

Vinterfrukt

När rönnbären mognat blir de som sagt begärlig föda för trast och sidensvans.

Lämna också gärna kvar några av höstens äpplen i träden. Fruktkött och kärnor gillas av samma fåglar.

Vatten

Ett utmärkt sätt att locka till sig fågel är att anlägga ett fågelbad i trädgården. Även om det finns vatten i närheten av tomten är det inte säkert att vattendjupet där är det mest gynnsamma för småfågeln. Mellan 2 och 5 cm kan vara ett bra vattendjup i fågelbadet. Tänk då bara på att det grunda vattnet dunstar väldigt fort och således måste fyllas på med jämna mellanrum. Fågeln är vanedjur. Låt dem inte vara utan vatten i onödan!

Det finns väldigt konstnärliga fågelbad uppritade i allehanda trädgårdstidskrifter. Har man ej lust att lägga ner så mycket möda på badet, duger ett sop-tunnelock eller dylikt som fågelbad.

Komposten

I komposten odlar du inte bara nyttoämnen för växterna utan också foder åt fåglarna. En mullrik jord med mycket mikroorganismer kan föda många fler fåglar än en fattig mark.

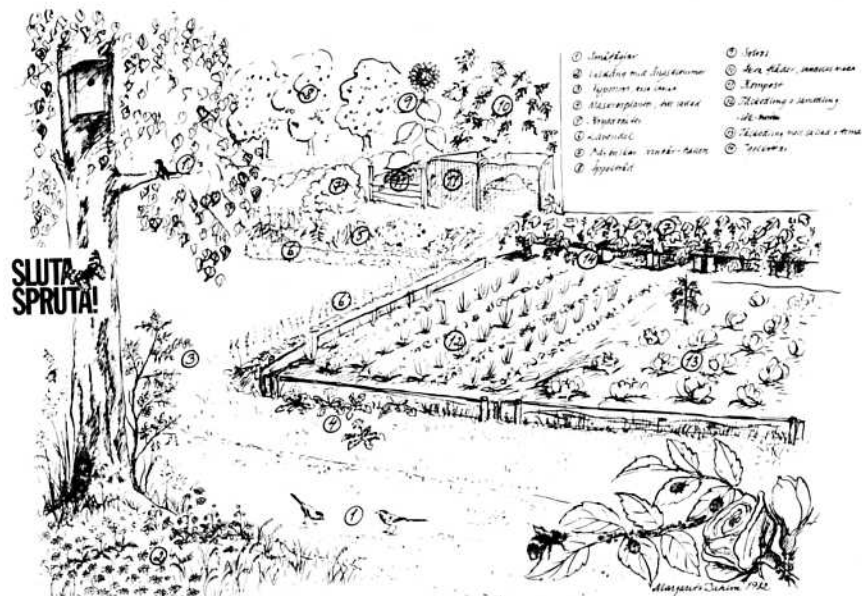
Kring komposten brukar sädesärlan och rödhaken vara verksamma.

Boplatser

Förutom med de givna holkarna, kan du locka till dig fåglar genom att hjälpa dem med boplatser. Ex.vis. grå flugsnappare och hussvala är betjänta av att man sätter upp små hyllor, ca 5 cm djupa och 10 cm breda, på husväggen.

Grå flugsnapparen häckar lämpligen i ögonhöjd, medan ladusvalan brukar bygga bo under takfoten.

För att locka sädesärlan att häcka under tegeltaket, kan du lyfta en tegelpanna så att ärlan kan klämma sig in under tegelpannan.

Teckning och ide Margareta Dahlin

Tornseglaren kan hjälpas på liknande sätt. Det är bara att se till att den kan ta sig in mellan tegelpannan och den nedersta tegellåken.

När du manipulerar med teglet, se till att innertaket ej kan ta skada av regnvatten!

Fantasi

Detta var några enkla tips hus man kan förbättra sin trädgård för fågellivet.

Var och en som använder sin fantasi, kan hitta på många fler åtgärder som gagnar fågellivet.

Om man frågar på handelsträdgården är jag säker på att de också kan namnge många fler buskar och träd som gillas av fåglarna.

Tomtens läge

Det är självfallet så att försättningsarna att locka till sig fåglar ökar om man har en stor trädgård. Trots det tror jag att de allra flesta av oss,

oberoende hur vi bor, kan genomföra några av de här nämnda åtgärderna.

Är du i den lyckliga situationen att du kan välja tomt, eller lägenhet, är det också klart att fågellivet är särskilt gynnsamt vid skogsbrynet, invid en sjö eller en äng.

Katten också!

Den som mot all förmodan vill motverka fågellivet i trädgården, skaffar sig lämpligen en katt. Den kan, framför allt på mindre tomter med få intelligande grönytor, hålla trädgården ganska ren från fåglar. Alla katter, oavsett psyke, ras, tjocklek, bakgrund etc. etc. är ungefär lika duktiga fågeljägare.

Det enda botemedlet mot detta är att försöka få i katten så mycket föda att de flesta av instinkterna försvinner.

VÄREN ÄR HÄR! LYCKA TILL ALLA FÅGELVÄNNER. UT OCH PLANTERA BUSK!

S N F:s KAMPANJ

Svenska Naturskyddsföreningen startar just nu en riksfattande kampanj mot det slentrianmässiga, onödiga, farliga och dyrbara giftspridandet i vår egen närmiljö, dvs våra trädgårdar.

Det kan vara på sin plats att poängtera hur viktigt och lätt det är att odla rätt, så att inga gifter behöver användas i trädgården.

Vill Du veta mer om hur man odlar giftfritt, kontakta

LEKSANDS MILJÖVÅRDS-
FÖRENING

eller

LEKSANDS TRÄDGÅRDSODLAR-
FÖRENING

**SLUTA
SPRUTA!**

LILLEHAMMER

Vi har fått en hälsning från Leksands vänort i Noret, Lillehammer.

Eftersom 1982 är proklamerat som "et Nordisk Reiselivsår" önskar Lillehammer turistkontor oss välkomna till Norge.

Hur det står till med fågelliv och natur där, vet vi ej så mycket om f.n. Men i något av de kommande informationsbladen, skall en beskrivning göras.

Tills dess!

LIMSJÖN FRÅN FÖRR I TIDEN....

Ur kulturnämndens arkiv har vi funnit några bilder över Limsjön såsom den såg ut innan kraftbolagen byggde dammar i Gråda (1920-talet) och Trängslet (1960-talet).

I och med att Siljan reglerades upphörde också de stora översvämningar, som om våren sköljde över älvfåran.

Ett älvvattenstånd på 174 m.ö.h. var ej ovanligt under vårar med mycket smältvatten. (Att jämföras med våra dagars dämningssräns 171,78 m.ö.h.).

Exakt när dessa bilder är tagna vet vi ej, men att de härrör sig från tid före 20-talet är säkert.

Här följer 2 bilder fotograferade från Kåringberget och Tibbleberget vid ungefär samma tidpunkt.

Du får orientera dig själv!

Lite längre fram på säsongen infann sig även i början av seklet, mer "normala" förhållanden i Limsjön.

Denna bild, tagen från Karingberget, visar en ganska igenväxt sjö.

Den, sommartid, påtagliga vegetativa förändringarna i sjön, är inte heller något nytt för detta sekel.

Läs här vad forskningsresanden och författaren Abraham Hülphers skrev för snart 250 år sedan, 1735:

" I Nor eller Limsjön (hwilken sommar-tid mäst är Äng, men om Wären, då vattnet ifrån Elfwen uppstiger, gifwer lite Fisk) uppehålla sig om Hösten många Hundrade Swanar, som hela Wintern flytta emellom Insjön i Ahl och Leksands kyrka, hwaräst Elfwen icke fryser: Dessa gifwa ifrån sig et starkt läte och blifwa någre ibland fångade af Sokne-Boerne."

SVERIGES NATIONALPARKER

Snart har vi sommarsäsongen här. De flesta av oss skall på ett eller annat sätt ut och semestra.

För den naturintresserade rekommenderas ett besök i någon av de nationalparker som finns i landet. Här följer en översiktlig beskrivning av Sveriges 18 nationalparker.

De oss närbelägna Töfsingdalen och Garphyttan ges dessutom en lite mer utförlig beskrivning.

Längre fram skall fler nationalparker beskrivas på samma sätt.

Våra nationalparker.

I vårt land finns en rad olika former för att skydda och bevara natur.

Av landets yta (ca 45 milj. hektar) är 3,5 % naturskyddade i någon form. Det är en skala från enstaka naturminnen via reservat till de mest status-tyngda - nationalparkerna.

Redan i slutet av 1800-talet uppmärksammades förslitning och mänsklig påverkan på ursprunglig natur. Efter ett riksdagsbeslut 1909 tillkom 9 av våra numera 18 nationalparker. Bland de äldsta är ABISKO, STORA SJÖFALLET, SAREK, SONFJÄLLET, HAMRA och GARPHYTTAN. De två senaste parkerna (beslutade -79) är TIVEDEN i Västergötland och SKULESKOGEN vid Höga Kusten i Ångermanland.

Målsättningen med de flesta nationalparker är ju helt klar: att till kommande generationer bevara orörd natur för forskning och rekreation. Det innebär stränga regler för vad man får och inte får inom parkens gränser. Några, som ÅNGSÖ och GARPHYTTAN, är av annan typ. Där strävar man efter att bevara gamla odlingslandskap. Det innebär att man måste fortsätta att "påverka" på rätt sätt.

De mest omtalade nationalparkerna är säkert de stora fjällparkerna. STORA SJÖFALLET, SAREK och PADJELANTA gränsar till varandra och bildar ett stort, sammanhängande skyddat område.

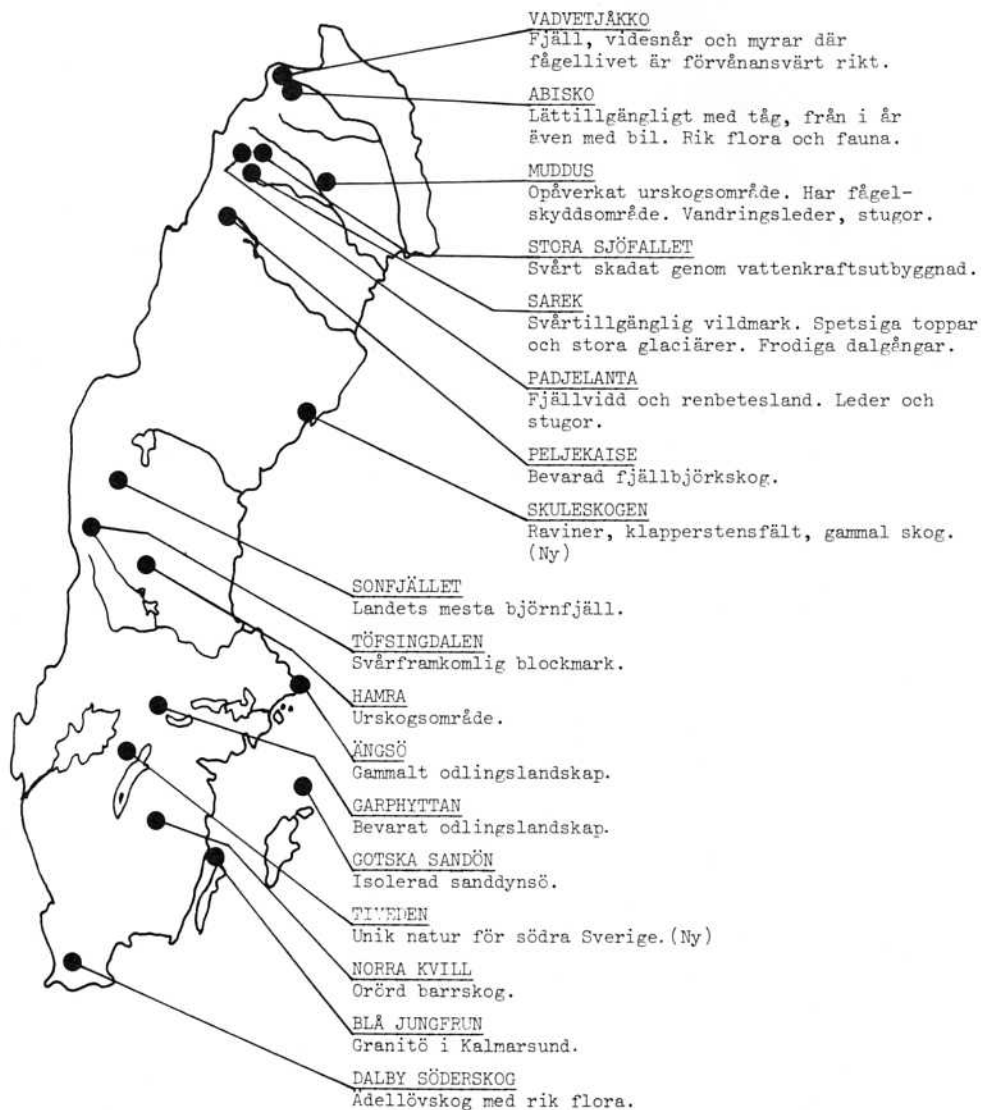
Skyddat, ja!

Redan tidigt gjorde man intrång på detta område genom de många och stora regleringarna av Stora Lule älv. Man får närmast se det som parodi på naturskydd att området vid det numera viskande Stora Sjöfallet och runt den konstgjorda sjön Akkajaure fortfarande kallas nationalpark.

SAREK, som vi till utländska turister lanserar som Europas sista vildmark, hotas också av vattenregleringar. Men än lever Sarek och kan ge dig minnesrika upplevelser. Läger man sin fjällvandring mestadels på kal-fjället upplever man knappast fågellivet som rikt. Ändå har man vid inventeringar räknat till 108 fågelarter i Sarek. De flesta av dem hittar vi i de frodiga dalgångarna. Vill man komma dessa arter inpå livet får man räkna med att tampas ordentligt med myggen sommartid.

forts.

VÅRA NATIONALPARKER

Sarek bedöms som svårtillgängligt, från vilket håll man än vill ta sig dit: från Saltoluokta, Kvikkjokk, Akka eller via flyg till Staluokta. En dagsmarsch väntar innan du är inne i parken. Ändå besöks området av rätt mycket människor. Vid högsäsong (juli-aug.) ser man vandrare mest varje dag längs dalgångarna.

Ödslighet kan man finna på närmare håll. Längst i norr i vårt eget landskap ligger TÖFSINGDALEN. Däre har vi ett oländigt stycke vildmark. Lava-klädda stenar och block gör området till det kanske mest svårframkomliga i landet. Benbrytarland har någon kallat det - så ge dig inte dit ensam!

Karaktärsfågel? Stenskvätta naturligtvis!

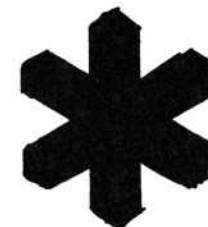
Närmaste bilväg går till Grövelsjön. Därifrån är det en lätt

vandring, ca 1 mil, över fjället bort mot Hävlinge eller Storån. Från Grövelsjön kan man också flyga till Hävlingen eller Rogen.

GARPHYTTAN erbjuder den rakt motsatta naturtypen mot Töfsingdalen. Örtrika slätterängar och hagmarker omväxlar med barr- och lövskog. Nationalparken vill visa hur det kunde se ut kring en gammal bergsmansgård på 1700-1800-talet.

Man var beroende av all mark, inte minst skogen, som gav träkol för järnframställningen i hyttorna. Numer lägger man ner en hel del arbete på att hålla hagmarkerna öppna och "ursprungliga". Ett försommarbesök är att rekommendera. Sällan har jag hört så fantasifulla koltrastar som där en junikväll för några år sedan. Det är lätt att ta sig dit. Bilväg går ända fram. Ta E 18 från Örebro västerut 1,5 mil.

Ove.

Ytterligare information om parkerna ges av:
 STATENS NATURVÅRDSVERK
 Fack, 171 20 SOLNA
 Tel: 08/981800
 DOMÄNVERKET
 791 81 FALUN
 023/84000

RÖDHUVAD DYKAND I SILJANSNÄS

Våren kom till oss med rekordfart i mitten på mars. Dygnsmedeltemperaturen höjdes med åtskilliga grader i och med att sydvindarna trängde undan den nordan som hållit oss i ett järngrepp under bistra vintermånader.

Nu bespetsade vi oss alla på att få se och höra de första vårtecknen, dvs lärkan, vipan eller staren. Men det slumpade sig så att det inte blev någon av dessa som blev vårens budbärare detta år. Nej, men en RÖDHUVAD DYKAND har i år budat om våren. Under ett par veckors tid fanns den att beskåda i den lilla vaken vid Fornbybanken.

Den rödhuvade dykanden.

En sällan sedd gäst i Sverige är den rödhuvade dykanden. I storlek är den som en gräsand dvs ganska stor. Den är ganska klumpig och ligger högt på vattnet. Huvudet är påfallande stort.

Hanen kännetecknas av ett lysande rödbrunt huvud med röd näbb, vilken är lång. Till skillnad från brunanden, vilken den annars är ganska lik, har dykanden också vita sidor.

Honan är svårare att artbestämma än hanen. Hon har dock en ljus kind och en röd fläck på näbben.

Den rödhuvade dykanden trivs bäst i näringsrika sjöar med mycket vass eller i bräckvattenlagunerna längs kusten.

Födan utgöres av såväl vattenväxter som smärre djur av olika slag.

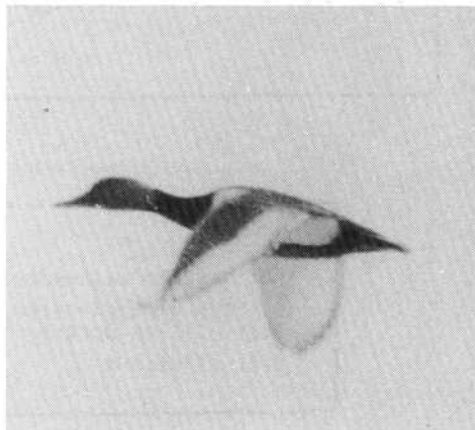
Denna dykand kan till och med gå upp på land och beta som en simand.

Den rödhuvade dykanden
Foto: Kjell Bond

Den rödhuvade dykanden tillhör de mer tystlåtna fåglarna, varför man endast i flykten kan få höra ett kraxande från hanen.

I Sverige har arten uppträtt ett drygt tjugotal gånger, med premiär 1937 i Uppland. Redan i äldre fågelböcker har det antagits att vi kommer att få se mer av denna fågel. Detta med tanke på den expansion som fågeln genomfört de sista decennierna.

Hos oss är den rödhuvade dykanden självfallet välkommen åter.

RINGMÄRKT KNÖLSVAN

Den 26 april noterar vår flitiga Rönnäsobservatör Jan-Erik Nilsén att han siktat en ringmärkt knölsvan på Insjön. Den hade beteckningen YT 83.

Vid närmare efterforskning berättar Riksmuseet om svanen:

Ringmärkt som gammal hona den 2/9 1980 i Kungsbackafjorden.

Observerad den 13/5 1981 på Alnön i Medelpad

" den 23/5 1981 i Ljusne i Hälsingland

ONT OM UGGLOR

Fågelklubbens ungdomar har haft sin årligen återkommande ugglevaka. I år förlagd till trakterna runt Byrviken, med start vid Limsjön i Leksand.

Utflykten gav nästan inget resultat. De enda ugglorna man fick se eller höra var två hornugglor, som ihärdig jagade över Limsjön.

De vanligaste nattrovfågeln, katt- och pärluggla, har haft det svårt i vinter. Många av dem har svultit ihjäl, eftersom sorkar och möss varit väl skyddade av ett tjockt snötäcke och ugglorna har ej kommit åt dem. Det tycks dessutom vara ganska ont om smågnagare i vår.

Hornugglan, som är en flyttfågel, har klarat sig betydligt bättre, liksom den lilla sparvugglan, vilken till skillnad från katt- och pärlugglan, kan dryga ut kosten med en hel del småfågel.

Nu hoppas vi att trenden vänder så att gnagarna återkommer och våra marker ånyo kan fyllas av pigga ugglekullar.

TRANOR I LIMSJÖN

Aldrig tidigare har Limsjön gästats av så många tranor som i år. Under mitten av april passerade stora flockar tranor på väg norrut. Många av dessa har tydligen uppmärksammat Limsjön som lämpligt belägen rastplats.

Under några hektiska dagar stannade en stor flock på nästan 80 tranor till vid Limsjön. Nattetid höll de till ute på sjön, medan de under dagen spred sig till åkrarna kring Krökbacken och Lima.

Tranornas ankomst är ett säkert vårtecken. Låt oss hoppas att deras intresse för Limsjön ökar i takt med vårt. I så fall kommer vi inom kort att kunna bese flera hundra tranor på sjön.

BIDRAG UR VERNER VON HEIDENSTAMS FOND

Änjo har fågelklubben erhållit ett bidrag på 1000 kronor ur Verner von Heidenstams fond.

Fonden förvaltas av Kungliga Vetenskapsakademien, vilken på detta sätt vill stödja våra örnutfodrares verksamhet.

Vi tackar akademien för det ekonomiska stödet och passar också på att tacka Bosse Alexandersson, Sören Stenberg, Birger Blomqvist och Sven-Olof Hällgren för det arbete de lagt ned på den värdefulla vinterutfodringen av kungsörn.

Utan hjälp från slakteriet FARMEK i Borlänge samt Johan Forssell i Mjälgen hade vi ej kunnat genomföra utfodringen. Heders även till dessa!

Styrelsen

Kungsörn
Foto: Gunnar Lind

FRANKRIKES FÅGLAR

Rolf Wahl inleder här sin serie om franska fåglar. I detta och kommande nummer skall några av de områden vi skall besöka, att beskrivas. För den som vill förbereda sig på resan och fågelskådandet i Frankrike, är detta ett utmärkt tillfälle att få veta mer om vad vi, med lite tur, kan få se på vår resa i juni 1983.

Rolf Wahl bor sedan några år i Paris. Han har bl.a. hunnit med att utföra vissa naturinventeringsuppdrag åt franska staten. Rolf är också engagerad i det franska arbetet för att rädda pilgrimsfalken.

Vi kommer således att få en mycket duktig ornitolog, med god lokalkännedom, som guide på vår resa. Ovärderligt!

NÅGOT OM PARISTRAKTENS FÅGLAR

Håller vi oss till de arter som häckar eller uppehåller sig inom stadens numera osynliga murar, så blir listan inte särskilt lång.

Etta kommer, utan tvekan, Koltrasten följt av Ringduvan. I en del parker och på några kyrkogårdar påträffas även arter som Nötväcka, Trädgårdssångare, Trädgårdsträdskrypare, Taltrast samt Tornfalk och Kattuggla. Gråsparvar, förstås, Blåmes och Talgoxe. Dessa arter och kanske några fler, har väl bäst lyckats anpassa sig till människan i en relativt tätbebyggd storstad.

Men att artantalet gått ner en del sen 50-60-talet är klart. Då kunde man se den Rödpannade Törnskatan på några platser inne i centrala Paris, liksom Minervauggla. För den förras del får man nu bege sig ner till mellersta eller södra Frankrike där det fortfarande finns en lämplig insektsflora. Något par Minervauggla lär väl fortfarande häcka inom Paris, men den har huvudsakligen dragit utanför stadskärnan och påträffas numera oftast i mindre byar och kommuner, ofta i privata trädgårdar, jordbruksfastigheter, grusgröpar och industrialanläggningar där det kan finnas lämplig jaktterräng.

Den Svarta Rödstjärten är vissa år en karaktärsfågel och kan höras om värkvällarna från hustak och kyrkor lite varstans, både inom och utom Paris.

Tar vi sen steget utanför staden och håller oss inom en radie av 5-6 mil, så ökar artantalet genast. Det vore omständigt att gå in på alla de fågelarter som kan räknas som häckare, rastare eller övervintrare. Låt oss därför göra ett axplock av de fåglar man mer sällan eller inte påträffar överhuvudtaget i Siljanstrakten.

Det finns några skogsområden runt Paris, huvudsakligen bestående av bok, avenbok och ek. Oftast är dessa domänskogar där allmänheten söker rekreation i helgerna. Här påträffas Sommargyllingen, som röjer sig med sin flöjt. En strof lika enkel och kort som Rosenfinkens. Kommer man i närheten av boplatsen jamar fågeln som en katt som klämt svansen i en dörr, för att dra uppmärksamheten till sig.

Bergssångaren hittar vi på några lokaler och alltid där det finns tallbestånd, helst på sluttningar. Fågeln är inte särskilt skygg och kan ofta beskådas på nära håll. Sången är en enda smattrande ton, liksom Grönsångarens, men långsammare. Mellanspetten kan även beskådas eller höras i Fontainebleauskogen [fontänblå], där den på ett ställe är nästan sambo med Gråspett, Spillkråka, Mindre och Större hackspett.

Drar vi oss ut från skogen, ner mot någon av de intressantare fågelsjöarna för Paristrakten, t.ex. Saclay [sacklä], St. Quentin [sä. Kantän] eller St. Hubert [sät-uber] hittas snart Smådoppingen, Dvärgrördromen, Trastsångaren, Cettisångaren samt Kungsfiskaren. Gråhäger och Storskarvar ses också där liksom i Siljan, men hör ej till häckfågeln.

Åker vi runt i jordbrukslandskapet söder och sydväst om Paris, bara ca 6-7 mil från staden, så kan de första Ångshökarna ses jaga Lärkor och Kornsparvar. I luzernfälten häckar de skygga Småtrapparna, vilka lättast kan ses i arla morgonstunden då de befinner sig på traktorvägarna mellan fälten ofta i sällskap med Tjockfoten. Dessa senare arter blir mer vanligt förekommande neråt landet och framför allt i ökenlandskapet Crau [krå] ovanför Camargue.

I var eller varannan bys eller småstads kyrka runt Paris samt i många bondgårdar häckar Tornugglan. Den ses oftast påkörd vid vägkanterna, tyvärr. Det är inte de höga långtradarna den försöker slå klorna i utan de sorkar som kilar över vägen i billyktornas sken.

Vid vägkanterna ses här den Svarthakade buskskvättan, lika ofta som den vanliga buskskvättan på hyggerna i Siljansnäs.

En annan mycket vanlig fågel i Paristrakten är den sydliga Näktergalen som finns i parker och skogar med lite inslag av rishögar och törnen. Den sjunger mycket starkare än alla sina grannar och vid alla tider på dygnet (ofta till harm för tältande). Polyglottsångaren finns lite varstans och sjunger ofta från popplar eller buskar som kantar Seinefloden [sen], gärna i jordbruksmiljö.

Steglitsorna icke att förglömma. Dem hittar vi i parker och områden med rik ogräsflora liksom Gulhämplingen. Den senare ser ut som en liten trubbig gulsparv och låter som "när man tappar små glaspärlor på en glasskiva" om jag minns min Rosenberg rätt.

Mas-Rolle

Paris i mars 1982

På bilden låter sig Rolf Wahl fotograferas med den skadade duvhök, som under föregående sommar valsade runt i ortspressen och bland kråkflockarna i Hjortnäs.
Foto: Staffan Müller

RESKASSAN

Fågelklubbens ungdomar fortsätter att samla in pengar till sin Frankrikeresa. Närmast följer en pappersinsamling i mitten på maj. Sedan följer ett lotteri, som skall säljas under hela sommaren. 20.000 lotter ligger det i tombolan.

DET ÄR MYCKET VIKTIGT ATT VI ALLA STÖTTAR VÅRA UNGDOMAR!
KÖP LOTTER I UNGDOMARNAS KIOSK!

SKÄNK PRISER

Tu fler vinster som kan skänkas till lotteriet desto färre behöver köpas in. Därför uppmanas Du att skänka lämpliga priser till lotteriet.

Har Du något som Du tror kan lämpa sig som pris: Kontakta Kjell Bond, tel 115 08.

JULKÄRVARNA

Björn Tengné i Bergsäng skall så en linda med havre åt ungdomarna, som sedan får ställa till med kärvbindning någon gång i höst.

Fjölårets egenhändigt framställda kärvar såldes utan svårigheter till julen.

Till Frankrikesresan har följande medlemmar, utöver de i föregående nu angivna, anmält sig:

Thomas Eriksson, Lena Eriksson, Per Eriksson, Jonas Eriksson, Sven-Åke Karlsson, Majsan Malmvall, Sara Karlsson, Lisa Karlsson, Ingvar Ström, Ulla Müller, Rasmus Müller, Nina Müller, Nicklas Bergström, Magdalena Laurell, Ann-Britt Sällstedt, Georg Sällstedt, Torbjörn Forsberg, Kirka Alexandersson, Hans Wessmark, Kjell Leander, Mikael van Deetjen, Eva Skoglund, Evy Hultgren, Bengt Hultgren och Maria Hultgren.

28 resenärer är enligt föregående informationsblad direktbokade. Utöver dessa kan vi erbjuda plats till ytterligare ca 15.

Som Du ser är det hela 26 extraanmälningar. Därför är detta en kö- och reservlista. Tappa inte hoppet för det. Några av de "ordinarie" har aviserat om avhopp p.g.a. värnplikt etc....

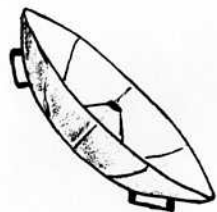
EFTERLYSNING!!!

HAR DU SETT DEN PARABOL (en plastskärm) SOM TILLHÖR BIOLOGIINSTITUTIONEN PÅ SAMMILSDALSKOLAN?

Parabolen används till att spela in fågelläten bl.a.

Den är ungefär 1 meter i diameter och ser ut ungefär så här:

Har Du sett den, kontakta
Henrik Killander eller
Sigvard Lind

SNART ÄR DEN HÄR!

Lövsångaren är en av våra vanligaste fåglar. Kanske den vanligaste. Ändå längtar vi varje vår efter den som om vore den en raritet.

I mitten på maj brukar de första lövsångarna dyka upp. Då kan man se dem ivrigt sökande efter föda bland de ännu bara kvistarna i trädkronorna.

Efter någon vecka står lövskogen grön och det är nästan omöjligt att upptäcka lövsångaren.

Då får vi nöja oss med att lyssna till den bofinkslika, men försiktigare lövsångarstrofen.

Man brukar ju skilja de två fåglarnas läten genom att lyssna på avslutningsdrillen. Bofinken har en klar avslutande knorr på sin sång, medan lövsångarens sakta tonar bort.

UT OCH LYSSNA, FÖR NU KOMMER LÖVSÅNGAREN!

Foto: Erik Östlund

INVIGNING AV NYA TORNET

Så är det mindre fågeltornet vid Lima by vederbörligen invigt.

Ca 25 medlemmar ställde upp denna fina söndag i slutet på april.

Ett tack till framför allt Kjell Bond, Alberto de Castro och Lars Bond som hjälpt till och färdigställt tornet.

Vi riktar också ett stort tack till byggnadsfirman Nils Skoglunds AB och Axel Bergqvist AB, vilka stått för allt virke samt Tappers färghandel, som skänkt impregnering och färg till tornet.

VÅR AKTSAMMA VID BESÖK I NORRA LIMSJÖN!

BETRÄD EJ ODLAD MARK!

Parkering rekommenderas vid infarten till soptippen.

Foton: Erik Östlund

UNGDOMARNAS SIDA

TECKNINGAR

Alla illustratörer, unga som gamla, uppmanas härmed att skicka in bilder, foton och teckningar till informationsbladets redaktion. Vi behöver mycket bildmaterial till våran skrift.

Särskilt roligt är det när man har nöjet att presentera en ung konstnär som här. Anders Eriksson i klass 5 på Centralskolan i Insjön har ritat en småspov.

Enligt klassläraren Lars-Olof Park är Anders en mycket flitig och duktig fågeltecknare.

Visst håller vi med!

FISKGJUSEN PÅ PLATS.

Det omtalade fiskgjusepar, som sedan länge haft sin boplats i Siljansnäs och bl.a. hjälpts till ett nytt bo av fågelklubben, är åter på plats.

Efter en relativt sen ankomst i mitten på april, fick vi, ett gäng skolungdomar ute på orrspel, se paret oroligt sittande uppe i en tall. Hanen tycktes låtsas mata honan, som ynkligt fladdrade med vingarna. Mycket riktigt, detta var inledningen till själva parningen.

Det var nu ett lustigt skådespel att se hur paret gjorde sig till för varandra. Snart släppte alla hämningar och paret begav sig till bokanten där de fullföljde parningen.

Det var kul att se att det fortfarande är fart i "det gamla paret". Så småningom får vi också säkert se två nya ungar sittande skrikande på en torraka någonstans "bört i Näs".

ÖVERNATTNING I BIVACK

Vi, fågelklubbare och fältbiolger med Staffan Müller som ledare, startade en måndagsmorgon i februari från Sammilsdalskolan. Målet var Ö. Kalven ca 1,5 mil från Tandådalen.

Väl framme i Tandådalen, efter ca 3 timmars bilresa, satte vi på oss de fullpackade ryggsäckarna och turskidorna och började den milslånga turen upp på kalvfjället. Solen sken över det vintervita landskapet.

Vi kom fram till Kvillkojan efter 7 - 8 km, ömma i axlarna av ryggsäckarna. Vi tog igen oss några minuter innan vi fortsatte uppstigningen till fjället. Medan en del gick uppför de brantaste backarna, hade andra fäste så det bara var att fortsätta att gnida på.

När vi kom fram till den sydsluttning som vi skulle övernatta på, hittade vi inga snödrivor att bygga i. Vi fick gräva ner oss i snön istället. Vi åt mat och började sedan gräva en grop som skulle bli vår bostad för natten. När vi täckt över med ris var det bara att krypa in i sovsäckarna. Man hade inga problem att sova efter den krävande skidturen från Tandådalen.

På morgonen när vi vaknade utvilade, satte vi på oss kläderna och pjäxorna, som vi hade haft i botten på sovsäcken. Men Sunes pjäxor hade legat ute över natten och var alldeles stela, så han fick värma dem över elden tills de mjuknade och han fick på dem.

Vi åt frukost i morgonsolen, som gick upp över fjället, och lyssnade till korpens rop som ekade över det vitglänsande fjället. Vi matade några lavskrikor medan vi packade ihop och rev bivackerna, så att inga djur eller skidåkare skulle gå igenom taken, som låg i jämnhöjd med snön.

Sen bar det iväg nedför i väldig fart. Vi som var först väntade sen på dom som tog det lugnt. Vi fortsatte ner till Lindvallens fäbod. Där fikade vi och fotograferade lavskrikor. Efter fiket var det bara att "stå på" till Tandådalen där bilarna stod och väntade inför resan hem till Leksand efter en mycket lyckad övernattnings till fjälls.

Lasse Bond

Lavskrika
Foto: Lasse Bond

METRO
LJUSREKLAM

STOCKHOLM - Ingenjörscentrum, 19178 Sollentuna
LEKSAND - Box 61, 793 01 Leksand

Den dyrbara och svåra rasteringen av fotografierna i detta nummer har Conny Hansson fixat med hjälp av Metro's repro-utrustning !

Vinnare av fototävlingen "VINTERFÅGEL"

Vår enväldiga jury, bestående av Bo Sollén och Gunnar Lind, har beslutat att premiera följande tävlingsbidrag.

1:a pris (5 rullar film)

Talgoxe: Kjell Bond

2:a pris (3 rullar film)

Lavskrika: Lasse Bond

Hedersnämmande:

Talltita: Per Lindberg

Grönsiska: Kjell Bond

VI GRATULERAR!

1

2

UNGDOMARNAS PROGRAM 1982

23/5

DRAGSÄNGARNA PER CYKEL

Samling vid Brödernas livs kl. 19.00.
På hemvägen besöker vi backsvalekolonin i
Häradsbygden.

26 - 29/5

HELAGS

Är Du intresserad?
Ring snarast Kjell Bond, tel. 0247/11508

12/6

PADDELTUR I NÄS

Samling kl. 13.00 vid Brödernas livs.
Begränsat antal deltagare.
Intresserade, ring Sven Jacobsson, tel. 0247/10776

18/6

ÖVERNATTNING STORÖN

Vi cyklar till Storön och tältar där. Vi skall
leta efter Hornugglor och småfågel.
Samling med cykel och packning vid Brödernas
Livs kl. 17.00.
Åter lördag kl. 12.00.

ERIKSSONS LIVS

ALVIK

Telefon 222 34

"Proviantera inför
Sommarresan
hos
Erikssons Livs"